

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Oddvar Mikkelsen , 6640 Kvanne	Styremedlem	Møtt	41460565	oddvarm74@gmail.com
Gunnhild Overvoll , 6200 Stranda	Nestleder	Møtt	97164856	gmover@online.no
Petter Melchior , 6214 Norddal	Styremedlem	Møtt 11.45	92283477	petter.melchior@gmail.com
Odd Bjarne Bjørdal , 6156 Ørsta	Styremedlem	Møtt	95928731	oddbjarne.bjordal@tussa.com
Vegard Smenes , 6530 Averøy	Styremedlem	Møtt	99786830	vsmenes@gmail.com
Marte Halvorsen , 6687 Valsøyfjord	1. vara	Møtt	93423436	marte.halvorsen@svorka.net
Merete Bolme , 6613 Gjøra	Nestleder BKL	Forfall	90967963	mebo@live.no
Edvard Bele Sæterbø , 6650 Surnadal	Fylkesleder BU	Forfall	95524840	edvardbele@msn.com
Til orientering:				
Rita Dyrnes Flatvad , 6612 Grøa	2. vara		90755034	rita.flatvad@gmail.com
Tore Våde , 6110 Austefjorden	3. vara		91689336	tore.vade@tussa.com
Sekretariatet				
Arnar Lyche	Møtt	org.-sjef	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	Møtt	rådgiver	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen		førstekonsulent	90954787	atle.frantzen@bondelaget.no
Rose Bergslid	Møtt 11-14	rådgiver	93003808	rose.bergslid@bondelaget.no

Protokoll fra styremøte i M&R Bondelag og møte for årsmøteutsendingene til Norges Bondelag torsdag 26. mai 2016 kl 10.30 – 16.15 på Felleskjøpets moterom, Molde

Årsmøteutsending Grete Skar Misfjord, Vestnes (møter på årsmøtet i Norges Bondelag som vara for Rita Dyrnes Flatvad), deltok på styremøtet kl 15.00 – 16.15 da styret behandlet sak 28/2016.

Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:

1/2016 Godkjenning av sakliste

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjent

2/2016 Godkjenning av protokoll fra styremøte 7. april 2016

Vedlegg: Protokoll var tidligere utsendt for godkjenning.

Vedtak: Protokoll frå styremøtet godkjent.

3/2016 Medlemsutvikling og medlemsverving

Vedlegg: Medlemsstatistikk pr 23. mai 2016

Medlemstall pr 31/12-2015: 3.307

Medlemstal pr. 01/01-2016: 3.300

Endring hittil i 2016: - 41

Medlemstal pr. 23/05-2016: **3.259**

Nyinnmeldte hittil i 2016: **77**

Kommentert i styret:

Ta kontakt med lokale Bondelag som har lav organisasjonsprosent

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse More.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA			www.bondelaget.no/moreogromsdal

4/2016 Referat fra møter og arrangementer (siden siste styremøte)**7. april: Besøk Norsøk, Tingvoll.** Oddvar Mikkelsen, Gunnhild Overvoll.

Fikk orientering om organisasjonen og aktivitetene på Tingvoll.

8. april: Møte i styringsgruppa for prosjekt "Auka sau- og storfekjøttproduksjon i M&R"

Vedlegg: Skriftelig referat fra møtet

Inge Martin Karlsvik er leder i styringsgruppa og Bondelagets representant i gruppa. Han tok opp si rolle videre i prosjektet etter at han nå ikke lenger er leder i M&R Bondelag. Bondelaget ønsker at han for kontinuiteten fortsatt representerer Bondelaget i prosjektet.

11.-12. april: Besøk av fylkesstyret i Troms Bondelag.

Tekst og bilder lagt ut på hjemmesida.

17 deltakere + sjåfør Gunnar Wentzel

7 fra Troms Bondelag, 6 fylkesstyret M&R Bondelag og 4 fylkeskontoret M&R

Styreturen fikk presseomtale med bilder i NRK Møre og Romsdal, avisa Driva, trollheimspor-ten.no og todalen.no

Omtale fra hjemmeside:**Tromsbønder besøkte Møre og Romsdal**

Det er mange likheter mellom landbruket i Møre og Romsdal og Troms. Samme utfordringer og struktur, men noe forskjellig klima. 11. og 12. april var Møre og Romsdal Bondelag vertskap for styret i Troms Bondelag med felles styremøte og flere innlagte gardsbesøk i Romsdal og på Nordmøre. Besøket var en gjensnitt etter at fylkesstyret i Møre og Romsdal Bondelag besøkte Troms i april i fjor.

Første stopp 11. april var gardsbesøk hos melkeprodusent Øyvind Krakeli på Istad i Molde. Han driver i samdrift i nytt stort kufjøs med melkerobot sammen med sønnen Jon Olav.

På Sunndalsøra fikk de to fylkesstyrene orientering og omvisning ved Sunndalspotet av potetgründer Ivar Grødal og daglig leder Ivar Bakken.

Neste stopp var gardsbesøk på Kårvatn i Todalen. Rundt langbordet i gardstunet orienterte bonde Gudmund Kårvatn om den allsidige drifta på fjellgarden.

På Vårsøg Hotell i Surnadal holdt fylkesstyrene i Troms og Møre og Romsdal felles styremøte 12. april. Her ble flere landbrukspolitiske saker og utfordringer tatt opp, bl.a.

Bondelagets utkast til nytt næringspolitisk program.

Etter styremøtet tirsdag var det først gardsbesøk hos ammekuprodusent Sivert Mausset i Surnadal. Han har bygd nytt fjøs for kjøttproduksjon.

Deretter stopp hos den unge sauebonde Solmund Solstad. Han er 26 år og driver i dag hjemgården som han tok over etter sine foreldre i 2011. Driftsgrunnlaget for gården er 300 vinterfora sauer i nybygd fjøs og ca. 40 livkviger i året.

Den felles styreturen ble avsluttet med orientering og omvisning i det nye storfjøset som melkeprodusent Jan Erik Glåmen i Halså har satt opp i Halså med plass til 120 mjølkekyr og 900 tonn i kvote.

Kommentert i styret:

Litt for mye tid til gardsbesøk og for lite tid til samtaler mellom fylkeslagene. Bør sette av mer tid til fagprat om ulike temaer. Viktig med alliansebygging mellom fylkeslagene.

13.-14. april: FK-uka. Molde. Fylkeskontoret hadde stand begge dager. Arild Erlie**14. april: AU-møte i Nei-alliansen. Molde. Arnar Lyche**

Flere var invitert, men kun Småbrukarlaget og Bondelaget stilte i tillegg til Nei til EU - 7 deltagere i alt. Det var et sterkt ønske fra Nei til EU at vi i fellesskap arrangerer en temadag om internasjonal politikk, og det ble bestemt at utpå senhøsten gjennomfører vi et slikt felles arrangement.

Kommentert i styret: Bør vurdere fellesarrangement med NNN på Stranda om bl.a. TTIP

19. april: Fylkestingets gruppeledere på gardsbesøk på Bolsøya

Fra fylkeslaget deltok Oddvar Mikkelsen, Arnar Lyche, Rose Bergslid og Arild Erlien.

Tekst og bilder er lagt ut på hjemmesida.

Omtale av gardsbesøket i NRK Møre og Romsdal – både i radio og TV.

Det var bred støtte hos fylkespolitikerne om Bondelagets hovedbudskap om at små og mellomstore bruk må prioriteres i årets jordbruksoppgjør. Fylkestingets gruppeledere fra seks politiske partier stilte opp da Møre og Romsdal Bondelag inviterte til gardsbesøk hos melkebonde Kjersti Ellingsgård på Bolsøya i Molde 19. april.

Fylkestingets gruppeledere som deltok på gardsbesøket var Frank Sve (Frp), Stranda, Charles Tøsse (H), Stordal, Steinar Reiten (KrF), Averøy, Kristin Sørheim (Sp), Tingvoll, Tove Lise Torve (Ap), Sunndal og Yvonne Wold (SV), Rauma.

Etter omvisning og orientering i fjøset, ble det mange gode orienteringer og diskusjoner rundt matbordet innendørs.

Fylkesleder i Møre og Romsdal Bondelag, Oddvar Mikkelsen, Surnadal, presenterte Bondelagets prioriteringer i forkant av jordbruksoppjøret. Rådgiver i Bondelaget, Rose Bergslid, presenterte resultatene fra undersøkelsene blant bønder i Rauma og i Gjemnes.

Samtalene rundt matbordet etter innledningene viste at Møre og Romsdal Bondelag har bred støtte hos fylkespolitikerne i hovedkravet før jordbruksoppjøret. Små og mellomstore gardsbruk må prioriteres. Alle politikere var varme forsvarere av Vestlandslandbruket.

20. april: Idedugnad om aksjoner, Skaret, Molde

Arbeidsutvalget i M&R Bondelag og ansatte på fylkeskontoret gjennomførte idedugnad om eventuelle aksjoner. Arild Hoksnes var innleid som mentor. Idedugnaden tok utgangspunkt i rapporten fra aksjonsutvalget i Norges Bondelag.

Bakgrunnen for møtet var at ved et event. brudd i jordbruksforhandlingene ønsker vi å være forberedt. Vi ønsker positiv oppmerksomhet som styrker bondens- og landbrukets identitet, og som bereder grunner for neste års forhandlinger. Vi ønsker ikke å fremstå som negative, bakpå, sutrete, og at det skal fokuseres på bondens lønn (ingen bryr seg om det).

Designer Madlen Behrendt deltok på idedugnaden. I ettertid laget og trykket fylkeslaget 2 stk plakater som ble distribuert til lokallagene for bruk ved et eventuelt brudd i jordbruksforhandlingene. Plakatene «Ja vi elsker dette landet» var i 2 varianter: «Bondens trengs!» og «Ikke la det gro igjen!» (2016)

Kommentert i styret:

Styret ber kontoret vurdere å lage profilmateriell (elektronisk, til bruk på sosiale medier etc. og fysisk, for eksempel klistremerker og T-skjorter) med Madlen Behrendt sine illustrasjoner.

20. april: Klimakonferanse Norske Fellekjøp, Oslo. Vegard Smenes

Grønn skattekommisjon viste hvordan de hadde kommet fram til mulig skattelegging av rødt kjøtt på kr 15 pr kg. Rødt kjøtt er "klimaversting." Gruppen består kun av økonomer med enorm og skremmende mangel på landbrukskunnskap.

- Fra flere hold ble det pekt på at det er stor mangel på helhetstenkende forskning, man kan få akkurat det svaret en vil i forskningen.

- Forbud mot myrdirking er høyt på lista i miljødirektoratet. (hva med økt matproduksjon??)

25. april: Bondemarkering i Volda.

Fra fylkeslaget deltok Oddvar Mikkelsen, Gunnhild Overvoll, Odd Bjarne Bjørdal og Arnar Lyche. Tekst og bilder lagt ut på hjemmesida.

Samme dag som landbrukets kravdokument ble overlevert landbruksministeren, markerte Bondelagene på Søre Sunnmøre landbrukets gode sak i statsrådets hjemkommune.

Ordfører Jørgen Amdam (Ap) i Volda snakket varmt om det mangfoldige landbruket i sin tale. Mangesysleri kombinert med høy kompetanse er grunnlaget for bosettingen på Sunnmøre.

- Vi treng dokke skal vi overleve her i området, var hans klare budskap.

Melkeprodusent **Knut Hustad** fra Bondalen, understreket viktigheten av å ha både små og store bruk. Vi må ha bønder der jorda er. Budsjettmidler er helt nødvendig for at vi skal nå våre landbrukspolitiske mål.

Leder i Møre og Romsdal Bondelag, Oddvar Mikkelsen fokuserte også på små og mellomstore bruk. Der det er mulig å bygge store fjøs er de allerede bygd. Stordriftsfordelene er allerede hentet ut. For hver bonde som legger ned går 5 – 18 dekar ut av drift.

Ørsta-ordfører Stein Aam (Sp) understreket landbrukets uvurderlige betydning. - Vi trenger folk som vil satse på landbruk, men da må rammevilkårene være slik at det er økonomisk forsvarlig å gå inn i næringa.

SV-politiker Ingrid Opedal poengterte at maten må vi produsere her i landet – og på norske arealer. Da trenger vi bønder og de må ha levelige kår.

Etter samlinga utendørs trakk bøndene inn i amfisalen på Volda turisthotell og overvar direkteoverføringen fra pressekonferansen i Oslo ved overlevering av kravdokument.

PRESSEKLIPP:

Sunnmørsposten 26. april 2016: Grønt opprop mot blått

Bønder eldna opp seg sjølve mot regjeringa og jordbrukspolitikken. – Dei blå-blå er i gong med sitt store prosjekt, åtvare bonde Knut Hustad. Han fekk mikrofonen etter at Volda-ordfører og samfunnsprofessor Jørgen Amdam (Ap) hadde forsikra dei framømte om at jordbruket har ei svært viktig rolle i kommunen. Men han er ikkje bonde, slik Knut Hustad og dei fleste andre tretitals framømte er. Hustad nytta høvet til å svinge slegga mot landbrukspolitikken til den sitjande regjeringa.

Møre-Nytt 26. april 2016: – Eit vegval for landbruket

– Vi som driv små og mellomstore bruk får berre smular, mens dei som driv stort får heile kaka. Mjølkeprodusent Knut Hustad frå Bondalen tala varmt om dei små og mellomstore gardsbruka då det vart halde bondemarkering i Volda måndag. Markeringa vart halden på ein jordlapp i Volda sentrum, tilhøyrande onkelen til landbruksminister Jon Georg Dale.

Avisa Møre 26. april 2016: Appellerte for landbruket. Ei rekkje politikarar og bondelagsleiarar heldt appellar i Volda på familiejorda til sjølvaste landbruksministeren måndag. Samtidig fekk landbruksministeren overlevert kravdokumentet frå bøndene i Oslo i samband med årets jordbruksoppgjjer. Appellane for bøndene kom på rekkje og rad i Volda måndag når jordbruksoppgjjeret no er på dagsorden. Mikrofonen var plassert framfor tre traktorar med plakatar, informasjon og banner med påskrifta «JA til norsk matproduksjon».

26.april: Årsmøte i Studieforbundet næring og samfunn, Møre og Romsdal

Holdt på Felleskjøpets møterom i Molde.

Atle Frantzen er nestleder i styret, og møtte for M&R Bondelag.

Styret for 2016: Gerd Gunnerød, Nesset (Landbruk Nordvest) valgt til ny styreleder etter Gunvor Dyvik Friisvold, Rauma (Bygdekvinnelaget).

De øvrige i styret er: nestleder Atle Frantzen, Molde (Bondelaget), og styremedlemmene Gunvor Dyvik Friisvold, Rauma (Bygdekvinnelaget). Reidun Ellingsgård, Molde (Kvinne- og familieforbundet) og Mali Slemmen, Fræna (Sau og geit i M&R). 1. vara: Birgit Oline Kjerstad, Haram (Tine), 2. vara: Gjertrud Vik, Sande (Kvinne- og familieforbund)

26. april: Styremøte i Landbruksselskapet. Fylkeshuset. Molde. Oddvar Mikkelsen

Oddvar sender referat, som skrives inn senere i protokollen.

26.april: Seminar om Landbruksmelding 2016, Fylkeshuset, Molde.

Oddvar Mikkelsen og Arnar Lyche møtte for Bondelaget.

Lag og organisasjoner og offentlig forvaltning som arbeider opp mot landbruket invitert strategiverksted for å diskutere utfordringer og løsninger for landbruket i Møre og Romsdal. Etter seminaret ble organisasjonene utfordret på å foreslå personer som skal delta i arbeidsgrupper om landbruksmeldinga.

Program: Inspirasjon og erfaringer frå Sør-Trøndelag: «Grøn forskning Midt-Norge» ved daglig leder Borgny Grande. «Landbruk 21» (*det nye utviklingsprosjektet i Trøndelag*) ved Lars Morten Rosmo, leder i Sør Trøndelag bondelag

M&R Bondelag sendte 29. april melding om deltakelse i alle fire temagrupper:

Temagruppe 1: Næringsutvikling

Petter Melchior

Temagruppe 2: Miljø, ressursar, det grønne skiftet

Rose Bergslid (repr. også NORSØK)

Temagruppe 3: Skogbruk

Oddvar Mikkelsen

Temagruppe 4: Rådgjeving, samarbeid, kompetanse og rekruttering

Arnar Lyche

Kommentert i styret:

Blir forskning tatt inn i temagruppera fire? Bondelaget bør også gripe fatt i temaet forskning og kva det skal forskes på, gjerne i samarbeid med landbruksdirektøren i Møre og Romsdal.

9. mai: Generalforsamling Matfestivalen, Ålesund. Anne Katrine Jensen

Holdt i Ålesund. Anne Katrine Jensen møtte for M&R Bondelag.

Anne Katrine Jensen gjenvalgt som styremedlem fra Bondelaget.

Regnskapet for 2015 viser et underskudd på kr 153.669 mot et overskudd på kr 279.517 i 2014. Underskuddet skyldes i all hovedsak lavere offentlige tilskudd og sponsorinntekter enn foregående år og forutsatt i budsjettet.

Eigenkapitalen er oppbrukt, og Matfestivalen i Ålesund treng innsprøyting av ny kapital. Styret vil etter årets festival ta endelig stilling til behovet for en styrking av selskapets egenkapital gjennom nedskrivning og emisjon innen utløpet av 2016.

16 mai: Gardsbesøk på Averøy av Steinar Reiten (KrF)

Styremedlem Vegard Smenes hadde besøk av KrF's gruppeleder i fylkestinget, Steinar Reiten. Vegard tok opp det han mener er usynlighet fra KrF i forbindelse med jordbruksforhandlingene, og at løftene om å være garantisten for landbruk i hele landet kan henge i en tynn tråd.

Steinar Reiten fikk omvisning i fjøset og fikk orientering om landbrukspolitikken. Han er opptatt av å beholde små og mellomstore bruk, og ville sende signalene han fikk videre til KrF sentralt.

21. mai: Jordvernkonferanse, Gjermundnes – 35 deltakere

Vedlegg: Omtale Romsdals Budstikke 23. mai, Åndalsnes Avis 24. mai, Vestnesavisa 25. mai. Omtale lagt ut på hjemmesida og på Facebook.

Møre og Romsdal er i landstoppen i forhold til å ta i bruk dyrka jord til andre formål. Berre i løpet av dei siste åra er dyrka jord på storleik med 380 fotballbaner tatt i bruk til andre formål enn jordbruk på Nordvestlandet. Dette var bakteppet for Jordvernkonferansen på Gjermundnes vidaregåande skule i Vestnes laurdag 21.mai.

Målgruppe for konferansen var alle som på ulike måtar er opptatt av jordvern og av at samfunnet har eit bevisst forhold til det å ta vare på dyrka og dyrkbar jord. Dette gjeld t.d. saksbehandlarar i kommunane, politikarar og planutval, bønder og andre som er opptekne av at folketalet aukar og at det difor trengst meir mat.

Program:

Opning av Jordvernkonferansen ved Geir Inge Lien, ordførar i Vestnes kommune

- Rektor **Aadne Haarr**: «Gjermundnes landbruksskule gjennom 100 år»
- Landbruksdirektør **Frank Madsøy**: «Jordvern – eit samfunnsansvar»
- Stortingsrepresentant **Pål Farstad (V)**: «Kva er nytt i lovverket?»
- Utbyggingssjef i Rauma, **Heidi Skaug**: «Jordvernet i kommunal arealforvaltning»
- Avd. dir. i Statens vegvesen **Ole Syltebø**: «Kvar skal vegen gå i framtida?»
- «Bybonde i nedbyggingsland». **Wollert Dankert Krohn og Øystein Solli** er bønder i Molde og har følt korleis det er å drive bynært landbruk.
- **Bjørn Steinar Skarbø** frå Landbruk Nordvest stiller spørsmål til alle Innleiarane.

Arrangør: Landbruksmuseet for Møre og Romsdal i samarbeid med Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal Bondelag, Møre og Romsdal Bonde- og småbrukarlag og Jordvern Møre og Romsdal

23. mai: Møte med fylkestingsgruppene i politiske partier. Fylkeshuset, Molde. Oddvar Mikkelsen. Arnar Lyche

M&R Bondelag inviterte seg selv til gruppemøtene i de politiske partiene, og fikk møteavtale med fem av sju partier.

Fylkesleder og organisasjonssjef gjennomførte 5 møter à 15-20 minutter med henholdsvis Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Vi hadde også avtale med Fremskrittspartiet, men de hadde avsluttet sitt gruppemøte da Bondelaget var klar for å treffe dem. Omtrent samme budskap ble presentert for alle parti. Vi fokuserte på viktigheten av å ha mest mulig lik virkelighetsforståelse, fordi det er statusen som legger grunnlaget for valgt politikk. Det ble vist til at statens forhandlingsleder presenterer regjeringens landbruk som en suksesshistorie, mens rapport fra AgriAnalyse om vestlandslandbruket beskriver motsatt. Fylkesmannen har satt i gang prosessen med ny landbruksmelding for fylket, og i den forbindelse er det viktig at vi blir enige om nåsituasjonen for landbruket. Greier vi det – blir det lettere å samle seg om fast kurs videre. Landbruket er langsiktig næring som krever forutsigbarhet for de som vil satse framover.

Kommentert i styret:

Tatt opp tilbakemeldinger om at det er en politisk vanskelig utfordring for Ap og Sp at Bondelaget har inngått jordbruksavtale med regjeringa.

24. mai: Møte hos SIV Industri-inkubator AS i Surnadal, Oddvar Mikkelsen

Fikk orientering om ulike prosjekter, som også kan ha betydning for landbruket. Bl.a. er det lagt fram skisse for mobilisering for økt regional satsing på kompetanseutvikling.

6/2015 Representasjon, invitasjon og planlegging av nye møter og arrangement

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
26. mai	Styremøte m/ årsmøteutsendingane	Molde	Styret + årsmøteuts.
8.-9. juni	Årsmøte Norges Bondelag	Lillehammer	Årsmøteutsendingar
21. og 28. aug	Open Gard	Rundt i fylket	Lokallaga
24.-27. aug	Den Norske Matfestivalen + evt arr	Ålesund	
25. august	Matkonferanse (Matfestivalen)	Ålesund	
2.-4. sept	Dyregod-dagane stand	Gjemnes	
3. september	Fagseminar Dyregoddagane	Gjemnes	
6.-7. sept	Sekretariatskonferanse Norges Bondelag	Oslo	Heile fylkeskontoret
8. september	Fylkesstyremøte	Molde	Styret
Slutten av sept	Mediakurs		
5. oktober	Fylkesstyremøte		Styret
Okt/Nov?	Temadag Eigarskifte?		
Innan 31. okt	Årsmøter i lokallaga		Medlemmene/lokallaga
11.-12. nov	Leiarmøte M&R Bondelag	Åndalsnes	Lokallagsstyra og fylkeslag
20. nov	Søknad Aktivt Lokallagsmidlar		Lokallaga
21.-23. nov	Skattekurs: Tema:	Ålesund	Samarb. Rekneskapskontor
13. - 14. des	Fylkesstyremøte		Styret
2017			
Januar	Fylkesstyremøte		Styret
Jan	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
jan / feb.	Møte i valnemnda		
ca. 1. feb	Lokallaga frist sende inn saker fylkesårsmøte		
Jan/Feb	Samling for unge bønder		
Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
Feb	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		

Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
3. mars - fre	Landbrukskonferanse	Alexandra, Molde	Landbruksinteresserte
4. mars - lør	Årsmøte M&R Bondelag	Alexandra, Molde	Lokallaga, fylkeslaget

26. mai: Møte i rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge

Holdes på Scandic Hell i Stjørdal. Atle Frantzen møter som observatør fra M&R Bondelag.

27. mai: Møte i Midt-Norsk Samarbeidsråd, Stjørdal. Arnar Lyche

På årsmøtet i Midtnorsk Samarbeidsråd i januar 2016 ble det vedtatt å samle Samarbeidsrådet til flere årlige møter.

Møtet 27. mai blir todelt, før lunsj internt møte - etter lunsj møtes partene i det regionale partnerskapet i de tre fylkene. Målsetting med møtet å finne tema eller enkeltsaker en i fellesskap skal jobbe med ut over høsten. Det kan være retta mot politikere eller interne landbrukssaker.

7. juni: Representantskap Norges Bondelag, Lillehammer. Oddvar Mikkelsen, Arnar Lyche

8.-9. juni: Årsmøte Norges Bondelag. Lillehammer. Se SAK 28/2016 nedenfor

16.-17. august: Styret i Norges Bondelag besøker Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. 2 overnattinger og styretur i 3 dager.

21. august: Åpen Gard, Nesset Bondelag. Vertskap Ole Marvin Aarstad, Eidsvåg

28. august: Åpen Gard, Molde Bondelag. Vertskap Svanhild og Wollert Dankert Krohn, Indre Årø Gard.

7/2015 Lokallagene - presseklipp, aktiviteter og møter

8/2015 Andre saker

8.1. Saker frå Bygdekvinnelaget:

8.2. Saker frå Bygdeungdomslaget

8.3. Omsetningsordninga for fryste raude bær

Vedlegg: Skriv til grøntutvalet for Bondelaga på Vestlandet til landsstyret i Gartnerhallen Grøntutvalet for bondelaga på Vestlandet representerer medlemmene i bondelaga i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal som driv med grøntproduksjon.

Medlem i Grøntutvalet for bondelaga på Vestlandet, Audun Skjervøy, som er M&R Bondelags repr i utvalet, skriv:

Medlemmene som produserer bær til konservesindustrien er svært uroa over at Gartnerhallen no ønskjer å gjennomføre ei ny ordning for omsetning av raude fryste bær til industrien.

Dette er ein produksjon som har møtt stadig strammare økonomi dei siste åra, og som har svært lite å gå på før produsentøkonomien blir svekt enda meir.

Det er eit sterkt ønske blant medlemmene våre, der fleirtalet nok også er medlemmer i Gartnerhallen, at de bruker meir tid på vurdere alternative løysingar på omsetningsordninga, der produsentøkonomien ikkje blir sett så sterkt under press som han blir i den ordninga som no er i ferd med å bli gjennomført. Vedlagt følgjer eit brev frå Grøntutvalet som tek opp moment i denne saka som er viktige for medlemmene våre.

8.4. Løsdrift, båsfjøs og dyrevelferd

Styret i Møre og Romsdal Bondelag drøftet i styremøte 7. april 2016 saker til representantskapet i Norges Bondelag, og gjorde slikt:

Vedtak: *Møre og Romsdal Bondelag vil legge fram sak overfor representantskapet i Norges Bondelag om undersøkelse om dyrevelferd i båsfjøs og løsdriftsfjøs, og kriterier for å vurdere dyrevelferden.*

Forbedret dyrevelferd i løsdriftsfjøs kontra båsfjøs er begrunnelsen for innføring av løsdriftskravet i 2024, men en slik dyrevelferdsmessig gevinst er dårlig dokumentert. En storstilt ombygging av båsfjøs vil bli meget kostbar og bør derfor tuftes på håndfast kunnskap og ikke løse betraktninger. Skal investeringene forsvares må det høstes en betydelig dyrevelferdsmessig gevinst av innsatsen.

I ettertid ble M&R Bondelag kontaktet av ansvarlig saksbehandler i Norges Bondelag, som informerte om arbeidet som gjøres sentralt i Bondelaget om saka, og om fylkeslaget på denne bakgrunn mener det er nødvendig å fremme saka for representantskapet.

Fylkesstyret ble informert om denne henvendelsen i flere e-postrunder før styremøtet.

Organisasjonssjef sendte 24. mai denne e-post til ansvarlig saksbehandler i Norges Bondelag:

Viser til din e-post til meg 9. mai der du opplyser om planlagt prosjekt om dyrevelferd i ulike fjøstyper - i regi av Geno, Tine og Bondelaget. Et litteratursøk om temaet er tenkt gjennomført, samt utprøving av en internasjonal velferdsprotokoll for melkekyr på noen buskaper i ulike fjøstyper. Møre og Romsdal Bondelag har meldt inn sak om undersøkelse av dyrevelferd i båsfjøs og løsdriftsfjøs til representantskapet i Norges Bondelag og du spør om denne henstillingen er unødvendig med bakgrunn i det som allerede er på gang?

Jeg videresendte ditt spørsmål til fylkesstyret. Etter en del diskusjon fram og tilbake er konklusjonen omtrent slik: *Vår erfaring er at slike prosjekt lett endrer form og innhold alt etter hvem som styrer prosessene og framdrifta. Da kan fort våre ideer komme på sidelinjen. Dersom en representant fra oss får innpass i styringa av prosjektet, er det en rimelig god sikkerhet for at spørsmålene vi har drøftet blir satt i fokus. Får vi dette ønsket oppfylt blir representantskapsaken overflødig.*

Vårt ønske er at Rose Bergslid får plass i prosjektorganiseringen. Hun er ansatt i halv stilling som rådgiver i Møre og Romsdal Bondelag og halv stilling i NORSØK på Tingvoll. Hun er også aktiv medlem i melkesamdrift og var den som la fram saken for vårt styre da løsdriftskravet var på intern høring i fjor høst.

8.5. Skoleutvalget ved Gjermundnes videregående skole

Referat fra møte i skoleutvalget var utsendt til fylkesstyret.

Tidligere styremedlem i M&R Bondelag, Anne Katrine Jensen, valgt til ny leder i utvalget.

Vært lite møter i utvalget

Gammelt fjøs - behov for modernisering av byggene ved skolen.

God søkning til førsteåret

8.6. Søknad om støtte fra M&R Bygdeungdomslag

Styret i M&R Bondelag vedtok i møte 1. mars kr. 12.000,-i støtte til M&R Bygdeungdomslag til arbeidet fram mot Landsstevnet 2016, som holdes i Surnadal nå i juli.

Norges Bondelag mottok 23. mai søknad fra M&R Bygdeungdomslag om støtte på kr 1.500 for gjennomføring av «Gævvhælg» for tillitsvalgte i fylkeslaget, lokallagene og hovedkomiteen for årets Landsstevne. Norges Bondelag oversendte søknaden til M&R Bondelag, da NB ikke kan støtte lokale arrangement av denne typen – da blir det mange som vil søke NB etter hvert.

Vi svarte administrativt at M&R Bondelag i alle år har vært forsiktig med å imøtekomme søknader om støtte fra ulike organisasjoner, og har vist til at vi er en kontingentorganisasjon. Med bakgrunn i dette og med vedtaket om støtte i mars, mente fylkeskontoret at søknaden ikke bør støttes av M&R Bondelag.

Fylkesstyret i M&R Bondelag sluttet seg til denne vurderingen.

SAK 27/2016: Jordbruksforhandlingene 2016 – oppsummering/videre arbeid

Vedlegg: Sluttprotokollen fra jordbruksforhandlingene 2016 (**Sendt i brev 19. mai**)

Vedlegg: Plansjesett om inngått avtale (**Sendt i brev 19. mai**)

Vedlegg: Notat om inntektseffekter for små og mellomstore bruk (**Sendt i brev 19. mai**)

Vedlegg: PRESSEKLIPP med omtale og reaksjoner på jordbruksforhandlingene (**Egen bunke**)

Vedtak:

Styret støtter Norges Bondelags beslutning om å inngå avtale i årets jordbruksforhandlinger, men Møre og Romsdal Bondelag hadde håpet på en enda bedre avtale for å minske inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper.

En skulle likevel i større grad holdt fast på målsettinga om sterkere stimulering av de minste og mellomstore gårdsbrukene for å sikre et mangfoldig jordbruk og arealbruk over hele landet. Vi forventer at det i neste årets forhandlinger blir mindre avstand mellom krav og resultat.

Styret i M&R Bondelag er glad for at kravet til omlegging til løsdriftsfjøs for storfe utsettes fra 2024 til 2034. Denne utsettelsen vil bety mye for mange små og mellomstore bruk i Møre og Romsdal. Vel 500 av fylkets 800 mjølkebruk er båsfjøs i dag. Det er likevel helt nødvendig med et betydelig inntektsløft og ei langsiktig investeringspakke for næringa for gjennomføring innenfor fristen.

Dette kom fram og ble drøftet i styret m.a.:

- Plansjene fra NB med presentasjon av inngått avtale var vel mye positiv. Noen føler de er en forsvarstale.
- Landbruket greier ikke å levere på samfunnsoppdraget.
- Var det stor aksjonsvilje i år? Føler organisasjonen og bønder er «slitne og oppgitte»
- Bør bruke det kommende året fram mot neste års forhandlinger til å få fram den misnøyen som var med årets oppgjør, slik at vi kan få folk med oss, og at nok er nok. Da kan vi få et skikkelig trykk før og under neste års forhandlinger. Vi må tørre å være tydelige og fortelle hva vi vil.
- Andre fylkeslag har i etterkant av inngått jordbruksavtale arrangert regionmøter, der medlemmer og bønder kunne komme med innspill.
- Hva er jordbruksforhandlingene? Fokusere på at det er et inntektsoppgjør, og så får politikken foregå på andre arenaer?
- Matproduksjon er for viktig til å overlates til bønder.
- Kravet neste år skal være tydelig, ikke dobbelt så høyt som vi kan få. I de siste inngåtte avtaler har for stor avstand mellom krav og resultat.

Saksutredning:

- **Jordbrukets krav ble lagt fram 25. april.**
- **Statens tilbud ble lagt fram 4. mai.**

Telefonmøte med fylkestyret og lokallagslederne torsdag 5. mai 2016 kl 20.30-21.30

Tema: Statens tilbud og aksjoner ved et event brudd. Totalt 33 personer deltok på telefonmøtet. Fylkesleder orienterte om statens tilbud. De fleste som hadde ordet på telefonmøtet rådet Norges Bondelag til å gå i forhandlinger.

Etter telefonmøtet sendte fylkeskontoret denne oppsummering til forhandlingsutvalget i Norges Bondelag:

1. Ja til forhandlinger. Staten må imøtekomme jordbrukets krav noe på struktur. Hvis ikke må det bli brudd.
2. Vi trenger et tydelig og klart budskap å formidle i god tid før et eventuelt brudd.

Aksjonsplaner: Møre og Romsdal Bondelag hadde i likhet med Norges Bondelag laget aksjonsplaner. Styret diskuterte på møtet 7. april aksjonsplaner og aktiviteter ved et eventuelt brudd i jordbruksforhandlingene. Fylkeslagets plan var sendt inn til Norges Bondelag. Fylkeskontoret sendte 4. mai fortrolig skriv om aktiviteter ved et eventuelt brudd til lokallagslederne, og materiell/plakater var distribuert til lokallagsledere og til en del sentrale tettsteder i fylket.

Fakta om krav og tilbud:

- Jordbrukets krav hadde en ramme på 860 millioner kroner hvor 193 millioner var økte priser og 577 millioner kroner økte budsjettoverføringer. Jordbrukets krav med en inntektsvirkning på 20.800 kroner per årsverk la særlig opp til å løfte de små og mellomstore gårdsbrukene.
- Regjeringen tilbød en ramme på 90 millioner kroner. I statens tilbud lå en økning av målprisene på 125 millioner kroner og reduksjon av budsjettoverføringene med 70 millioner kroner. For næringa samlet ga statens tilbud grunnlag for økte inntektsmuligheter på 4.200 kroner per årsverk.

15. mai ble det enighet mellom staten og Bondelaget om ny jordbruksavtale.

Dette skjedde etter at det dagen før ble kjent at Småbrukarlaget brøt forhandlingene, og Bondelaget forhandlet videre. Småbrukarlaget har brutt seks av de sju siste jordbruksforhandlingene med staten. Dette er hovedtrekkene i avtalen:

- Totalramme på 350 millioner kroner. Dette er 260 millioner kroner mer enn statens tilbud.
- Rammen er finansiert med økning av målprisene med 190 mill. kroner, 100 mill. kroner i økte budsjettmidler, 4 mill. kroner som inntektsvirkning av økt jordbruksfradrag og 56 mill. kroner fra ledige midler fra 2015.
- Budsjettoverføringene til jordbruket økes med 100 millioner kroner, som er 170 millioner kroner mer enn tilbudet fra staten.
- Avtalen øker inntektsmulighetene i landbruket med 10.700 kroner pr. årsverk i 2017. Det er 5.900 kroner mer enn i tilbudet.
- Bondelaget har fått gjennomslag for å styrke kornproduksjon, storfekjøtt og klimatiltak
- Kravet til omlegging til løsdriftsfjøs for storfe utsettes fra 2024 til 2034. 70 prosent av melkebøndene og mange bruk med storfe driver fortsatt i båsfjøs, hovedsaklig på små og mellomstore gårder. Ved å forlenge overgangsfasen unngår en mange nedleggelse fram mot 2024.

Styret i Norges Bondelag godkjente i styremøte 19. mai den fremforhandlede jordbruksavtalen for 2016/2017. (I styret fikk et forslag om ikke å godkjenne avtalen en stemme)

Telefonmøter i forbindelse med signering av jordbruksavtalen:

Telefonmøte søndag 15. mai kl. 16.00 til 17.00:

Deltagere: Fylkesstyret og ansatte i M&R Bondelag

Oddvar Mikkelsen gikk igjennom inngått avtale punkt for punkt. Avtalen er akseptabel, men ikke mer, var hans konklusjon. De andre styremedlemmene, med unntak av en, sa seg enig med lederen. Petter Melchior var tydelig på at Bondelaget hadde vært mest tjent med å bryte forhandlingene. Da hadde vi markert vår uenighet med regjeringens landbrukspolitikk.

Telefonmøte søndag 15. mai kl. 20.30 til 22.00:

Deltagere: Av 43 lokallagsledere var det 29 lag som deltok. I tillegg stilte fylkesstyret og org.sjef.

Oddvar Mikkelsen gikk igjennom inngått avtale punkt for punkt og konkluderte med akseptabelt, men ikke mer. Deretter var det høringsrunde blant lokallagslederne. De fleste stilte seg i hovedsak positiv til jordbruksavtalen, mens Petter Melchior sa seg også denne gangen klart uenig. Brudd hadde vært det beste. En lokallagsleder var enig med han.

Det er pr 23. mai få negative tilbakemeldinger til fylkeskontoret og ingen registrerte utmeldinger i M&R Bondelag p.g.a. jordbruksavtalen.

Pressemeldinger frå M&R Bondelag – alle er lagt ut på hjemmesida:

- PM 4. mai 2016 om statens tilbud: **Regjeringa fortsetter ensrettinga mot stordrift**
- Leserinnlegg 11 mai fra nestleder Gunnhild Overvoll: **Feil frå Forsell**
- PM 16. mai 2016 om inngått avtale: **Avtalen er akseptabel, men ikke mer**

Pressemelding 4. mai fra Møre og Romsdal Bondelag**Regjeringa fortsetter ensrettinga mot stordrift**

- Gjennom statens tilbud i jordbruksoppgjøret sier regjeringa nok en gang at mindre og mellomstore gårdsbruk ikke er en del av framtidens landbruk i Norge, sier Oddvar Mikkelsen, leder i Møre og Romsdal Bondelag.

Statens tilbud til bøndene i årets jordbruksforhandlinger ble lagt fram 4. mai. Fylkesbondelagsleder Oddvar Mikkelsen mener dette er et krevende utgangspunkt for eventuelle videre forhandlinger. Tilbudet svarer ikke på oppdraget fra Stortinget om et mangfoldig landbruk over hele landet.

- Vårt krav er tydelig på at det er et stort behov for å gi flertallet av norske gårdsbruk den samme utviklingsmuligheten som et fåtall store bruk har fått de siste årene. Svaret fra regjeringa er nok et steg i retning av at mindre og mellomstore gårdsbruk ikke skal være en del av framtidens landbruk i Norge. Det er jeg fortvilt over, sier Mikkelsen.

Inntektsforskjellene innad i landbruket øker. Trenden de siste to årene er at mens de største gårdsbrukene har opplevd en god inntektsutvikling, henger mindre og mellomstore bruk etter. Samtidig går mye jord ut av drift, og Møre og Romsdal er et verstingfylke i så måte.

- Stortingets mål for landbruket er å produsere mer mat fra norsk jord. Vi er helt avhengig av de mindre og mellomstore brukene for å kunne bruke norsk jord til matproduksjon der geografien ikke gjør det mulig å drive stort. Disse brukene er også svært viktige for vedlikehold av kulturlandskapet, levende bygder og verdiskaping rundt om i landet, avslutter leder i Møre og Romsdal Bondelag, Oddvar Mikkelsen.

Lesarinnlegg 11. mai 2016**Feil frå Forsell**

Bondelaget og Bonde- og småbrukarlaget er for tida i forhandlingar med Staten om jordbruksoppgjeret. Da skal ein vel halde seg heilt roleg og avvente resultatet. Men historieforfalsking som Staten sin forhandlingsleiar Leif Forsell stod for når han presenterte tilbudet frå staten, må ein likevel få korrigere.

Norsk jordbruk er i ei veldig positiv utvikling, påstår Forsell. Sanninga her i Møre og Romsdal er at sidan 2000 har jordbruksarealet vorti redusert med 12%, storfekjøttproduksjonen er redusert med 30%, mjølkeproduksjonen med 15% og lammekjøttproduksjonen med 19%. (Kjelde: Rapporten Vestlandsjordbruket – vinn eller forsvinn? Agri analyse 2/ 2016). For Sunnmøre sin del er utviklinga enno meir negativ, sidan internt i fylket har produksjon flytta seg frå sør til nord i fylket. Regjeringa sin politikk ikkje bare vidarefører, men forsterkar utviklinga.

Forsell forsøker også å gjere Bondelaget til gissel for sin politikk som gjer at vestlandslandbruket taper. For å gjere det heilt klart; Dette er ikkje etter Bondelaget sitt ynskje. I 2014 vart bondeorganisasjonane overkøyrd, det vart brot, og staten dikterte ei løysing som favoriserte større bruk, riktig nok noko modifisert i stortingsbehandlninga. I 2015 inngjekk Bondelaget ei avtale som eit kompromiss der vi fekk til ei inntektsauke men som i hovudsak nok ein gong gjekk til dei største bøndene. I 2016 har organisasjonane sagt at det er små og mellomstore bruk sin tur til å prioriterast.

Gunnhild M. Overvoll, nestleiar i Møre og Romsdal Bondelag

Pressemelding 16. mai fra Møre og Romsdal Bondelag

Avtalen er akseptabel, men ikke mer

Bondelaget er enig med staten om jordbruksavtale for 2017. Leder i Møre og Romsdal Bondelag, Oddvar Mikkelsen, mener det beste med jordbruksavtalen er at bøndene har fått Frp med på lik inntektsutvikling for små og store melkebruk. Avtalen er lite skritt for landbruket, men et stort framskritt for Fremskrittspartiets landbrukspolitikk.

-Vi kunne ha tenkt oss en bedre avtale, men dette var så langt vi kom. Vi reverserer verken inntektsgapet som har oppstått mellom store og små bruk de siste to årene, eller inntektsgapet mellom landbruket og andre grupper, men vi får lik inntektsutvikling, sier Mikkelsen. Dette er svært viktig for landbruket i vårt fylke fordi vi har mange små gårdsbruk. Eiendomsstrukturen og geografien gjør at mange gardar ikke passer inn i stordrifta som regjeringen ønsker, poengterer han.

Ellers har Bondelaget fått gjennomslag for å styrke klimatiltak, storfekjøtt og kornproduksjon.

Fortsatt lys i mange fjøs

I tillegg til å øke den økonomiske rammen for oppgjøret har regjeringa og landbruket gått inn for å utsette kravet om løsdriftsfjøs for storfe fra 2024 til 2034.

-Framtidens melkeproduksjon vil skje i løsdriftsfjøs. 70 prosent av melkebøndene driver imidlertid fortsatt i båsfjøs, hovedsakelig på små og mellomstore gårder. Ved å forlenge overgangsfasen unngår vi mange nedleggelse fram mot 2024. Omtrent 6500 bønder får nå bedre tid til å investere i ei framtid i norsk matproduksjon. Kravene til beiting, lufting og mosjon vil endres for de båsfjøsene som skal drives vidare etter 2024, sier Mikkelsen.

Arbeidet for et mangfoldig landbruk fortsetter

Bondelaget vil fortsette jobben for mangfoldet i norsk landbruk, og at det følges opp i landbrukspolitikken.

-Det er svært krevende å forhandle med noen som har et helt annet syn enn oss på hvordan landbruket bør utvikles framover, avslutter Mikkelsen.

SAK 28/2016: Årsmøtet i Norges Bondelag på Lillehammer 8. - 9. juni

Vedlegg: Alle dokumenter blir fortløpende legges på nettet:

<http://www.bondelaget.no/arsmotet-2016/category7552.html>

Vedtak: Styret og utsendingene har diskutert sakene som skal opp på årsmøtet. Styret vil arbeide videre med å fremme de sakene og ved utsendingene i samsvar med det som kom fram i styrets drøfting.

Saksutredning:

Norges Bondelags årsmøte holdes på Radisson Blue Hotel, Lillehammer 8. – 9. juni 2016. Årsmøte starter onsdag 8. juni kl 08.30 og avsluttes kl 16.30 den 9. juni.

Utsendinger fra Møre og Romsdal er foruten fylkesleder Oddvar Mikkelsen de årsmøtevalgte utsendingene Gunnhild Overvoll, Petter Melchior, Vegard Smenes, Odd Bjarne Bjørdal, Marte Halvorsen og Grete Skar Misfjord (møter som vara for Rita Dyrnes Flatvad). Arnar Lyche møter som organisasjonssjef. Arne Magnus Aasen, Tingvoll, deltar som ordstyrer i årsmøtet. Oddveig Gikling-Bjørnå, Sunndal, møter fra Nortura som styremedlem i Norges Bondelag.

Reisemåte og samkjøring for utsendingene ble avtalt på styremøtet. Avreise tirsdag ettermiddag 7. juni. Fylkesleder og org.-sjef reiser mandag (representantskapsmøte tirsdag)

Sak 5 Generaldebatt:

Dette ble drøftet i styret som aktuelle saker å ta opp i årsmøtedebatten:

- Gunnhild - klima
- Oddvar – jordbruksforhandlingene
- Vegard – kvotesystemet kjøp og salg, veilederforskrifta hold av storfe.
- Hver enkelt forbereder å ta replikker på tema de vil ta opp.
- Odd Bjarne - O+
- Grete - Velferdsordninger må prioriteres neste år

Sak 6 Årsmelding 2015:**Sak 7 Regnskap 2015:****Sak 8 Rammebudsjett og kontingent for 2017****Sak 9: Lovendringer**

Vedlegg: Møre og Romsdal Bondelag har fremmet en sak fra styremøtet 8. og 9. desember 2015, foreslått av Eidsdal og Norddal Bondelag om vedtektsendring om antall styremedlemmer i lokallaga.

Sak 10: Næringspolitisk program 2016-2020

Vedlegg: Uttale fra styremøtet 7. april i Møre og Romsdal Bondelag

Sak 11 Innkomne saker**Sak 12, 13, 14, 15 og 16: Valg**

Vedlegg: Valgkomiteens innstilling.

Sak 13:

Valgnemnda i Norges Bondelag foreslår gjenvalg av **Lars Petter Bartnes** fra Steinkjer som leder, og gjenvalg av **Brita Skallerud**, Akershus, som 2. nestleder.

1. nestleder Kristin Ianssen, Østfold, stiller ikke til gjenvalg. Valgnemnda foreslår styremedlem **Bjørn Gimming**, Østfold som ny 1. nestleder.

Jan Gunnar Eilertsen, Nordland, og Gustav Grøholt, Hedmark (Felleskjøpet), går ut av styret i tillegg til Kristin Ianssen.

Valgnemnda innstiller disse som nye styremedlemmer:

- **Birte Usland**, Vest-Agder,
- **John-Erik Johnsen**, Nordland
- **Arne Elias Østerås**, Hedmark (Felleskjøpet).

Styremedlemmer som ikke er på valg i år er:

- **Einar Frogner**, Hedmark,
- **Arnstein Røyneberg**, Rogaland,
- **Nils Asle Dolmseth**, Sør-Trøndelag (TINE)
- **Oddveig Gikling-Bjørnå**, Møre og Romsdal (Nortura).

Nye varamedlemmer

Bodhild Fjellveit, Hordaland, er innstilt som nytt 1. varamedlem, **Einar Myki**, Hedmark, som nytt 2. varamedlem og **Mette Pedersen Anfeltmo**, Troms, som nytt 3. varamedlem.

Sak 14:

Ordfører: Foreslår gjenvalg av **Arne Magnus Aasen** (Møre og Romsdal) som ordfører.

Sak 15:

Møre og Romsdal skal ha medlem i valgnemnda 2017 og 2018 for fylkene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.

Valgnemnda foreslår Gunnhild Overvoll som medlem og Oddvar Mikkelsen som vara.

SAK 29/2016: Klima og landbruk

Vedtak: Styret tar orienteringene og drøftingene til etterretning

Saksutredning:

På fylkesårsmøtet 5. mars presenterte organisasjonssjef Arnar Lyche arbeidsplan for 2016/2017. Et av punktene som var satt opp var klima og landbruk.

På styremøtet 7. april fikk fylkesstyret utdelt 2 stk rapporter om klima og landbruk.

- Bioforsk Rapport 10 (67) 2015: Storfe, klima og bærekraft – en litteraturstudie
- Nibio rapport 2/38/2016: Storfe, driftssystem og klima

Rådgiver i Møre og Romsdal Bondelag, Rose Bergslid, er forfatter av begge rapportene gjennom sin halve stilling i Bioforsk / Nibio.

På styremøtet orienterte Rose Bergslid om arbeidet med de to rapportene, og arbeidsmøtet om storfe og klima som Bondelaget, Nibio og andre organisasjoner holdt i Oslo 11. nov. 2015.

Produksjon av mat fører til utslipp av klimagasser, og spesielt drøvtyggere får mye negativt fokus som følge av metanutslipp. Et viktig spørsmål er om storfe og andre drøvtyggere blir riktig fremstilt i klimadebatten. Formålet med å arrangere klimaverkstedet var å diskutere:

- **Tema 1:** Svakheter og forbedringspotensial med dagens beregningsmåte av klimagassutslipp fra storfe, og
- **Tema 2:** Fanger dagens modeller for klimagassutslipp opp effekten av ulike driftssystemer?

NIBIO-rapportene brukes i videre arbeid med å: 1. Avdekke kunnskapsmangler, 2. Peke på hva som er ønsket utvikling i storfeholdet for å få minst mulig utslipp av klimagasser.

I styremøtet var det diskusjon og innspill fra fylkesstyret om videre arbeid.

SAK 29/2016: Fylkeslagets økonomi – rapport pr 26. mai 2016**Vedlegg:**

- Regnskap mot budsjett pr 26. mai 2016 – utdelt på møtet
- Kommentarer til økonomirapport pr 26. mai 2016 – utdelt på møtet

Vedtak:

Framlagt økonomirapport tas til orientering. Ny økonomisk rapport legges fram på styremøte i høst.

Saksutredning:

Det var orientering i styremøtet om regnskapsrapport mai 2016

SAK 30/2016: Planleggingsdag om Ny jordbruksmelding/valg 2017

Vedlegg: Skriv fra Norges Bondelag med opplegg og program for planleggingsdag

Vedtak: Møre og Romsdal Bondelag har fastsatt styremøte torsdag 8. september. Planleggingsdag om ny jordbruksmelding og valg 2017 holdes 8. september.

Saksutredning:

Arbeidet med ny Stortingsmelding om jordbrukspolitikken og Stortingsvalg 2017 faller sammen i tid, og er en god anledning til å fremme Bondelagets landbrukspolitikk og løsninger, samt å sette landbruk på dagsorden. Det er en forutsetning for å lykkes at alle ledd i organisasjonen jobber sammen om målene skal nås.

Som en del av dette arbeidet, skal fylkeslagene legge konkrete arbeidsplaner for hvilke tiltak som skal gjennomføres i eget fylke. Det legges opp til et planleggingsmøte i løpet av våren eller tidlig høst 2016. Tidspunktene settes i samråd med det enkelte fylke. I planleggingsmøtene deltar en representant for den sentrale arbeidsgruppa, som består av Arild Bustnes, Ane Hansdatter Kismul, Harald Velsand, Lise Boeck Jakobsen, Merete Støfring, Jan Thorsen og Astrid Solberg

Tidsramme: Minimum tre – maks seks timer. Tidsplanen legges i samarbeid mellom fylkesstyrene og representanten for arbeidsgruppa

Mål med møtene: Skape felles forståelse for felles utfordringer – fortsatt blå/blått etter 2017? Styrke samhandlinga innad i Bondelaget. Samordne aktivitet og bodskap. Sikre at det lages konkrete aktivitetsplaner i det enkelte fylket

Deltakere i møtene: Fylkesstyret, De ansatte på fylkeskontoret, Representanten fra arbeidsgruppa, Eventuelt to-tre representanter for lokallaga.